

Budapestre vonatkozó újságcikk

725.091

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

1930. V. 25.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Szemely

"1870/1930"

A Közmunkatanács jubileuma

A hatvan éves jubiláris ülésen
Rakovszky Iván elnök mondta
az ünnepi beszédet

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa kedden délután tartotta a hatvan éves fennállásának jubiláris ülését. Rakovszky Iván, a tanács elnöke ismertette ennek a hatóságnek a céljait és azokat az indítékokat, amelyek hatvan esztendővel ezelőtt a tanács megalkotását tették szükségessé. A hat évtized munkásságáról és eredményeiről Czabaly Kálmán mondott nagyszabású beszédet. Joanovits Pál, mint a tanács legrégebbi tagja, a hatvan év előtti Budapestre emlékezett vissza és összehasonlította a mai nagy Budapesttel. Buzáth János dr. a Közmunkatanács nagy embereit és eredményes munkásságát méltatta.

Az ünnepi beszédet Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke mondotta.

— A tegnapi napon mult 60 esztendeje, — ügymond, — hogy idősebb Andrássy Gyula gróf, akkori miniszterelnök, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának első ülését megnyitotta. A fennmaradt jegyzőkönyvek tanúsága szerint a tanács működésének ezt az első lépését nem kísérték díszes külsőségek és ünnepi szónoklatok. A tanács jóformán in medias res fogott hozzá munkájához: az ügyrend megalkotásához, a tisztviselői létszám megállapításához és a költségvetés előkészítéséhez. Úgy éreztük, hogy nekünk is híveknek kell maradnunk a multhoz. Amikor a tanács fennállásának hatvanadik esztendejét ünnepeljük, mi sem hívtunk össze külön díszülést.

— Arról a tevékenységről, amelyet a Közmunkatanács az elmúlt 60 év alatt kifejtett, arra hivatottak fognak megemlékezni. Én visszafelé átvigrom ezt a 60 esztendőt és visszatérek arra az időpontra, amelyben a Köz-

munkatanács megszületett. Keresem azokat az eszméket, célokat, gondolatokat, amelyek ezt az intézményt létrehívták. Megtalálom őket azokban a nyilatkozatokban, amelyek a Közmunkák Tanácsáról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor a parlament vitájában elhangzottak. Többek között a magyar politikai élet három nagy alakja vett részt ebben a vitában: id. Andrássy Gyula gróf, Tisza Kálmán és Deák Ferenc.

— Andrássy Gyula miniszterelnök beszédében többek között azt mondotta: „még van győződve arról, hogy minden, ami a fővárosnak, mint a kereskedelem, ipar és közlekedés központjának emelésére szolgál, szolgál egyszerre mind az állam érdekeinek emelésére is... mind a tárgyak, valamint a fővárosnak érdekei, úgy egyszerre mind országos és állami érdekűek is.“ Ezeket a szavakat köbe kellene vésni. Az országos élet nagyszerű központjával szemben különös kötelességei vannak az államnak. Szeretettel és alázatossággal kell segítségére sietnie a rideg számvetési szempontok féltételével, mert amit ennek a városnak ad, azt nem egy községnek, egy megyének, egy országrésznek adja, de adja az egész országnak.

— Deák Ferenc a javaslat tárgyalásakor ezt mondotta: „E törvényjavaslat nem megszorítása a város municipiális jogainak, hanem a kormány ezen javaslata szerint megosztja a várossal azon felügyeleti jogot, amelyet eddig a kormány maga gyakorolt. Ez nem jogmegszorítás, hanem a municipiális jogkörnek szélesbítése.“ Nézetem szerint alig lehet szabatosabban körülírni a Közmunkatanács szerepét, mint ahogyan ezt a magyar jog történetének legkiválóbb elméje tette. A Közmunkatanács maga is önkormányzat s az autonómia erejében és szellemével foglalkozik a fővárosi ügyigazgatásnak egy részével. Teendőinek — kevés kivétellel — egész tömegét valóban olyan alkotási, felügyeleti,

vagy fellebbviteli ügyek másutt a központi kormányhatóságok végeznének leggyakrabban. A Közmunkatanács működése valóban azokban a korszakokban volt igazán áldásos, mikor annak szerepét kölcsönösen a Deák Ferenc-féle elgondolás magas szellemében fogták fel.

— Tisza Kálmán — akkor az ellenzék vezére — a következőket mondotta: „én úgy látom, hogy a magyar kormány és azok, akik e törvényjavaslat szakaszait fogalmazták, azon eszméből indultak ki, hogy e tekintetben valahára az eljárás vezetését, egy időre és helyre nézve egységes és összefüggő, nem a napi vélemény áramlataitól és hullámzásaitól függő organum vagy testületnek kezébe kell letenni.“

Az ellenzék egyik hivatott vezére mondotta ki tehát már akkor azt a tételt, hogy a Közmunkatanács megalapításának egyik legfontosabb indítéka, hogy az bizonyos állandósággal, a napi politika hangulataitól és változásaitól függetlenül élhessen kizárólag a maga szakszerű feladatának. És ha ennek az elmúlt hatvan esztendőnek történetére visszatekintünk, úgy alkotásain kívül a Közmunkatanács legnagyobb érdeme éppen az volt, hogy ebben a teremben mindenki elfelejtette a politikát. Szinte baráti körre kovácsolódtak össze azok, akik itt tanácskoztak, összefűzte őket a főváros és a fővárosban élő országos, nagy érdekek szeretete. Adja Isten, hogy ez a szellem továbbra is fennmaradjon és teremtsen hazánk ragyogó fővárosra részére új értékeket.

Az ünnepi tanácsülés elhatározta, hogy a Tanács hatvanéves munkásságáról monográfiát fog készíttetni. A jubiláris ünnepség után rendes tanácsülés következett, melynek legérdekesebb tárgya a Pasaréti-út mentén tervezett kiállítási lakótelep ügye volt.